

SZEGEDI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 480 KOR., FELLEVE 240 KOR.,
NEGYEDÉVRE 120 KOR., EGY ÓRA 40 KOR., VIDÉKEN 50 KORONA

Megjelenik hétfő kivételével minden nap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 15
TELEFON 9-38 — FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFONJA 8-70. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ:

DR. CSENGERI JÁNOS

EGYETEMI TANÁR

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. KELEMEN LÁSZLÓ

KIADÓ:

ANGSTER JENŐ

Néprajzi feladatok Szegeden

Irta Hermann Antal dr. egyet. tanár

A világot felforgató és hazánkat szétmárcangoló háborúnak gazdasági okok mellett főleg néprajzi, etikai indítékai voltak. Néprajzi természetű ügyekre támaszkodtak az ugynevezett békekötések rendelkezéseinek égbekiáltó nemzetgyilkoló igazságtalanságai.

Csak most, mikor elvesztettük elhanyagolt idegenajku népeleink nagy részét, kezdik vezető politikusaink belátni a néprajz gyakorlati fontosságát a nemzeti életben. Remélhető, hogy e belátás nemcsak szólamokban fog megnyilatkozni, hanem intézményekben is.

A néptudományok tanulmányozásának és eredményes alkalmazásának talán sehol sincs messzebb ható jelentősége, mint Szegeden. Főleg innen sugárzott ki a nemzeti kultúra az egész Délvidékre. Itt vannak azok a tényezők, melyek biztosíthatják, megszervezhetik, előkészíthetik a gazdasági mellett a szellemi, lelki integritást és irredentizmust. E vidéken alakult ki a különböző népelemek számtalan kölcsönhatásaiból a hagyományok bizonyos közössége. Itt élt a néplelek és néplelet két elsőrendű buvára, a gyűjtő és elmélkedő Kálmány Lajos és a genius loci (a hely nemtője) inkarnációja, az alakító Tömörkény. Itt van a városi múzeumnak egy igen gazdag és értékes néprajzi osztálya, melyet buzgó szakértők most rendeznek át, a szűk helyhez képest igen célszerűen.

Itt hirdette nemrég a magyar kormány elnöke, a város tudós képviselője a néprajz közéleti nagy fontosságát. Itt alakult meg e sorok írójának kezdeményezésére a magyar néprajzi társaság első vidéki fiókja, miután már előkészítették a talajt a társaságnak itt tartott propagandagyűlései. És hazánkban csak a szegedi egyetemen van a néprajznak docense, ami nagyon megkönnyítené állandó tanszék szervezését e tudománycsoport számára.

A néprajzi gyűjtésnek és tanulmányozásnak azonban nemcsak aktiv tényezői vannak itt, hanem ami ennél fontosabb, tárgyai, szubstrátumai is. Magában a városban még lappang a kultúra történelmileg érdekes,

hajdan virágzó mesterségek, kisiparok sok eszköze és nyoma mellett a hagyományos hiedelmek, szokások stb. maradványai. A környékbeli községek még elég változatos és gazdag népieleti tárgyat, jelenséget, hagyományt őriztek meg. A néprajzi gyűjtésnek innen kellene különben kiterjednie a városi múzeum szellemi körletének az egész területére. Rendszeres és módszeres munkával még lényegesen ki lehetne egészíteni Kovács értékes művét, Szeged néprajzát, egy helynek a legterjedelmesebb magyar etnográfiai monográfiáját.

A mindig halaszthatatlan néprajzi gyűjtés sohasem volt oly égetően sürgős, mint most. A háború borzalmai és következményei megváltoztatták, megmetelyezték a népleket, kiirtották a hagyomány iránti kegyeletét. A konjunkturás világban

az embereknek nincs idejük, nincs kedvük dalolni és mesélni a régi szokásokat gyakorolni.

De a népielet tárgyi hagyományai is most pusztulnak a legrohamosabban. A szegény ember elad minden nélkülözhetőt, hogy kenyeret szerezzen. Ezzel kivált az ősi népművészet számos kincse lesz kufárok zsákmánya és kerül külföldre jó idegen valutáért. A meggazdagodott őstermelő és üzletember pedig félredobja háza tájának öröklött primitív inventáriumát és divatos városi gyári lomot vesz sok koronáért.

Használjuk fel a gyűjtésnek utolsó óráját, a kedvező gyűjtő alkalmat és tényezőket s mentjük meg a nemzeti megújulás s a tudomány számára a hagyomány, a nemzeti génusz megbecsülhetetlen és pótolhatatlan szegedi kincseit.

Nagyatádi nagyobb hatáskörrel a földbirtokreform végrehajtásánál jutna szerephez, ami az új párt programjában is fontos szerephez jut.

A pénzügyi tárcára kiváló szakembert kívánnak megnyerni. Szó van Teleszky Jánosról, aki még nem nyilatkozott, hogy vállalkozik a pénzügyek rendbehozatalára.

A kereszténypárt memoranduma

A kisgazdapárt közjogi színezett programjával szemben a kereszténypárt a szociális kérdéseket állítja előtérbe. Haller István már tegnapelőtt átadta a miniszterelnöknek a párt memorandumát, melyben a téli nyomor enyhítésére is ajánlnak orvosságot. Ezt a memorandumot, mint Vass József a kereszténypárt értekezletén kijelentette, a miniszterelnök teljes egészében elfogadta és az ott felsorolt óhajokat kormányzati politikájába foglalta.

Megnyílt a szegedvidéki

Naponta friss uradalom
kenyér, péksütemények